

Denar

Je od nekega časa postal redek. Vedno težje postaja pridobivati si ga. Ali življenje primorava vsakega na borbo za obstanek in kdor hoče v tej borbi zmagati, mora biti zdrav,

Zagovarjanje svojih protiljudskih dejanj prepustijo nepoučenim agitatorjem. Kolikor pa gredo sami med narod, mu ne govorijo resnice. Kaka razlika je med nastopom radičevcev v Beogradu in pred volilci, je pokazal njihov voditelj Stjepan Radič na shodu na hrvaško-slovenski meji na Brodu pri Metliki. V svojem dolgovznem govoru je med drugim govoril o zmanjšanju vojske in skrajšanju službenega roka v vojni službi. V narodni skupščini, kjer je mesto, da poslanci stavijo predloge, kar je seveda tudi njihova sveta dolžnost, se niti Stjepan Radič niti nobeden njegovih poslancev ni upal odpreti ust radi vojaških zadev, na shodu pa se je Radič zavzemal za šestmesečni rok vojne službe in ponovil tudi našo zahtevo, da morajo naši fantje služiti doma.

Tako kakor glede vojske, so Radič in njegovi poslanci tudi v vseh drugih zadevah. Eno v Beogradu, drugo doma! V Beogradu ponižni in pokorni v službi naših izžemancev, doma rohneci boritelji z vedno polno torbo obljub. Ne z obljubami, ampak z dejanji naj pokažejo svojo ljubezen do naroda!

Vsak dan morajo poslušati grenke...

Beograd, 17. marca.

O zanemarjanju kmetijstva po sedanji vladi sta govorila izmed slovenskih poslancev Stefan Falež in Janez Brodar. Prvi je kmet iz Orehove vasi pri Mariboru, a drugi iz Hrastja pri Kranju. Naša govornika sta s številkami dokazovala, kako takozvana Radičeva »seljačka« (kmetijska) vlada strašno zanemarljivo ne samo kmetijski stan, ampak vse, kar je z njim v zvezi. Živino-reja propada, cene živini padajo, vlada prav nič ne skrbi za izvoz; za vinogradništvo, sadjarstvo se ne zmeni, gospodinjke in druge šole za kmetijsko ljudstvo črtajo, za regulacijo rek se ne brigajo, ne za napredek gozdarstva, ne za čebelarstvo, ampak samo za ministrskega avtomobile, za kanone, generale in za militarizem sploh. Davke zna Radičeva in Pašičeva vlada nalagati in iztirjevati in ta denar razmetavati za nekoristne stvari. Prav je imel poslanec Bedjanič, ki je zaklical: Radičevci ste že osem mesecev na vladi. Osem mesecev nam kmetom kožo derete! — Ostra so bile besede naših poslancev. Radičevci so povesili glave, kakor obsojenec, ko mu sodnik čita obsodbo...

Da bi zakrili svoje protikmetijsko delovanje in svojo obsodbo, so se radičevci posebno Pucelj od časa do časa oglašili z medklici. Ali imeli so smolo. Pucelj je na primer med Brodarjevim govorom sam priznal, da se za kmetijski stan premalo skrbi. Poslanec Zebot ga zavrnil: »Saj ste vi v vladi, zakaj niste preskrbeli več. Samo za militarizem in druge take stvari imate denar, a za koristne naprave ga nimate.« Po je Pucelj kričal: »20 vas je!«, ga je zavrnil Kremžar: »Vas radičevcev je

tako malo je bilo verjetno, da bo priplaval na suho, preden mu opešajo moči.

Toda obupu se ni hotel vdati. Mogoče je bilo vse.

Plavač je bil izvrsten. Sila ga je naučila plavati že v zgodnji mladosti, tistikrat, ko ga je skok v bistro jezero sredi džungle rešil Saborinih krempljev. Dovolj močnih mišic pa je tudi bil. Vso noč, je sodil, bo vzdržal. Po dnevi pa se je lahko marsikaj zgodilo — Mogoče pa da ni bilo več daleč do obali —

Z dolгими, izdatnimi, pa mirnimi udarci je delil valove. Varčeval je z močmi. Od časa do časa je legel na hrbet in počival, toliko da je krmari z rokami.

Plaval je na vzhod, zvezde so mu kazale pot. Morje je bilo mirno in gladko.

Kmalu pa je čutil obleko. Oviral ga je.

Sezul je torej čevlje in je spustil v morje. Brž nato je slekel še hlače, kmalu se je iznebil tudi suknje in ni bilo dolgo, pa je prost in neoviran plaval vzhodu naproti.

Dolge ure je plaval, zvezde so začele bledeti na vzhodu.

V prvem svitu jutra je opazil pred seboj na morskí gladini temno liso. Bliže je prihajala in čez nekaj časa se je izpremenila v ostanke razbite male jadrnice. Dno je bilo še precej dobro ohranjeno, vse drugo so razdrli valovi.

S par sunki je bil ob razbitini. Nekaj brun je bilo še trdno zbitih, zlezel je nanje, se zleknil po njih in si globoko oddahnil. Vso noč je plaval, utrudilo ga je.

Počil si bo, je sklenil, in za nekaj časa zadremal, saj že dvajset ur ni spal. Potem pa bo že Bog poskrbel za naprej.

Lahno se je zibala bruna na drobni valovih, jutro je vstajalo, Trzan pa je sladko spal sredi brezkončne gladine. —

svež in uporen. Zatorej uporabljamo pri utrujenosti, onemoglosti, nerozi in vsled tega povzročenem nespanju Fellerjev blagodišeči »Elsafluja«, ki osvežuje, krepi mišice in živce, lajša bolečine. Kot nam vedno iznova potrjujejo, Fellerov Elsafluja tudi pri močnih reumatičnih bolečinah izvrstno deluje. Dober kosmetikum. Močnejši, štedljivejši in boljše delovanja kot francosko žganje, 6 dvojnatih

60l a Skoberne pravi: »Z radikali vred vas je 200!« Zebot skoči kvišku in s prstom pokaže na Pucelja: »Ti si komedijant! Mesar!«

Ker so poslanci Slovenske ljudske stranke očitali radičevcem, da kar obe roki dvignejo, kadar je treba glasovati za kanone, za generale in ogromne izdatke za vojaštvo, so postali razburjeni. Naši jim kličejo: »Ko je vojni minister hvalil militarizem, ko je zahteval tri milijarde dinarjev za vojsko, ko je govoril, da bo še naprej pošiljal slovenske vojake v Makedonijo, ste vi radičevci to odobraval in celo ploskali njegovim besedam.«

Povedati še moramo to, da se cela dva dni, ko se je razpravljalo o kmetijstvu, niso oglašili k besedi ne Pucelj, ne Kelemina in ne Pivko. A doma se hvalijo, kako veliki prijatelji kmeta da so!

Odkod imajo toliko denarja?

Beograd, 20. marca.

V Sloveniji se vse čudi, odkod imajo liberalci toliko denarja, da lahko zastoj pošiljajo vsak teden okoli 20.000 izv. brezverske »Domovine« in več tisoč »Jutra«. Dandanes, ko stane tisk ogromno denarja, ko je papir, stroji, delavstvo in vse, kar potrebuje tiskarna, silno drago, lahko vsakdo izračuna, da morajo imeti liberalci ogromne stotisočake denarnih sredstev za izdajanje svojih listov in za agitacijo.

Namigovalo se je sicer in tudi jasno govorilo, da so liberalci, ko so bili na vladi v Beogradu, dobili od Trboveljske premogokopne družbe na leto več milijonov dinarjev podpore za namene samostojno demokratiške stranke in za razširjanje listov. Javna tajnost je, da je leta 1925 dobila liberalna stranka v to svrhu izplačanih več milijonov dinarjev.

A pravo jasnost v to zadevo je prinesla razprava o proračunu ministrstva za šume (gozdove) in rude v narodni skupščini. Minister dr. Nikić je dne 18. marca zvečer med splošno pozornostjo razkrival, kako je ministarstvo dr. Gregor Žerjav y ministru za šume in rude. Vse stranke, razum samostalnih demokratov so se zgražale nad gospodarstvom dr. Žerjava.

Slišali so se medklici: »A, sedaj vemo, kje so si pridobili liberalci denar za zastojnsko »Domovino« in »Jutra!« Na zatožno klop z Žerjavom in vsemi samostojnimi demokrati! Minister dr. Nikić je obljubil, da bo natančneje govoril o Žerjavovem »gospodarstvu« v ministarstvu ob priliki razprave o interpelaciji, ki jo je v tej zadevi vložil poslanec dr. Jakob Hodžar.

Naš dr. Hodžar, eden najboljših pravnikov v narodni skupščini, je dne 14. marca 1926 predložil sedanjemu ministru za šume in rude obširno interpelacijo, v kateri se sklicuje na pisanje lista »Radikal«,

Vroči opoldanski žarki so ga zbudili.

Prvo kar je občutil, je bila pekoča žeja in bolj ko je prihajal k zavesti, huje ga je mučila.

Željno je pogledal po brezkončnih vodah — in v hipu pozabil žejo in svoj brezupni položaj.

Dvoje reči je zagledal.

Krog njega je plavalo vse polno razbitih ladijskih kosov, menda tiste jadrnice, na katere dnu je počival. Sredi razbitin pa se je zibal prevrtnjen reišni čoln.

Drugo pa je bila — ah koliko veselje! — dolga, temna, komaj vidna črta na daljnem vzhodnem obzorju.

Obrežje —!

Zavriskal bi bil, da je bil vaju na tak način dati duška svojim čuvstvom. Torej parnik le ni plaval daleč v stran od afriške obali —

Rešen je bil —!

Jadrno je pljusnil v vodo in splaval med razbitinami k čolnu. Hladna voda ga je osvežila, z obnovljenimi močmi se je lotil rešilnega dela.

Plavajoč z eno roko je tiščal čoln pred seboj z drugo in ga po mnogih trudih srečno pritiščal skozi razbitine do brun.

Po brezkončnih naporih — čoln ni bil majhen — ga je spravil na bruna. Tam ga je obrnil in pregledal.

Cel je še bil in v dobrem stanju. Le vesel mu je manjkalo.

Trzan se je radoval. S takim čolnom pride še dalje ko do brega, ki ga je skorajda videl pred seboj.

Spet je skočil v vodo, splaval med razbitine in si poiskal par desek, pripravnih za veslanje. Nato je spustil čoln v morje, zlezel vanj — in v par minutah je počasi pa varno in vztrajno brodaril proti sinjemu, daljnemu obrežju.

ali 2 veliki specialni steklenici za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 din., že obenem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju ali proti vnaprej poslanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubli Donji, Elsatrg 341, Hrvatska. — Posamenze steklenice Elsafluja po 9 din. v lekarnah in sorodnih trgovinah.

kateri očita bivšemu ministru dr. Žerjavu, da je oškodoval državo za 31 milijonov, 800.000 dinarjev. — Dr. Hodžar zahteva, da mu mora minister dati na te interpelacijo ustmeni odgovor v skupščini.

Za to razpravo vlada v vseh krogih veliko zanimanje. Od vseh strani se namiguje, da je sedaj jasno, odkod imajo liberalci v Sloveniji in na Hrvatskem toliko denarja za agitacijo in svoje časopise. Dr. Hodžar dobiva od vseh strani poročila (informacije) o Žerjavovem gospodarstvu. Zanimivo je, da so v skupščini samostalni demokrati čisto osamljeni.

In pošteni Slovenci in Slovenke bi naj čitali take liste kot sta »Domovina« in »Jutro!« S tako gnusoben ven iz vsake slovenske hiše! — Zebot.

V tujih državah.

Čehoslovaška republika je dobila novo vlado. Do sedaj so bile češke stranke skupaj, sedaj pa so socialisti začeli popuščati zvezu. Vlada je odstopila. Stavila se je vlada iz uradnikov.

Francoska republika je tudi doživela izpremembo vlade. Ker pa se je mudilo predsedniku vlade, Briandu, v Genovo, je vlado takoj zopet sestavil. Upajo, da bo nekaj mesecev zdaj mir.

Madžarska republika je od vseh zaničevana, zdaj še posebno za to, ker je vlada sama pustila ponarejevati francoski denar. V to grdo zadevo so zapletli tudi vojaškega škofa Zadravca, češ, da je sodeloval. Zdaj pa se je izpričalo, da je popolnoma nedolžen. Škofa pa je ta krivica tako potrla, da je sklenil zapustiti škofovsko vojaško službo in gre kot navaden frančiškan v Afriko za misijonarja.

Italija je zelo pohlepna. Hoče celo Slovenijo za sebe. Z našim zunanjim ministrom se je Mussolini že pogovarjal, kako bi mogel naše kraje dobiti pod svoje oblast. Italijanu ni nič zaupatil Lepega se dela, da bi pomagal naši državi, da bi dobila pristanišče Solun, pa istočasno oborožuje Grško, ki jo bo kmalu imela pod svojo oblastjo.

Bolgarija je tudi dobila novo vlado, ki pa si je takoj pri nastopu omazala roke s krvjo. Dala je precej političnih nasprotnikov na smrt obsoditi.

Rumunija ima težke ure. Prestolonaslednik se je odpovedal prestolu, pa je zopet prišel nazaj. Vlada se le še s silo drži. Najodločnejša za red v državi je kmetička stranka.

Rusija je vedno bolj upoštevana. Čeprav v Evropi nima tistega vpliva, ki bi ji sicer šel, kakor je velika in močna, vendar ima velik vpliv v Aziji. Japonska zelo pazi nanjo, da ji ne spelje Kitajcev. Na Kitajskem je namreč domača vojska, iz katere bi pa radi dobili dobiček Rusi in Japonci, pa vsak od druge strani. Bati se je, da se začne zopet vojska na Daljnem vzhodu.

Drutstvo narodov, kjer je 55 držav zraven, je imelo zborovanje, da bi sprejelo med se tudi Nemčijo. Vsi

Solnce se je nabilgalo k zatonu, ko se je približal celini za toliko, da je razločeval posameznosti.

Dolga obal je ležala pred njim. Temna, gosto zaraščena džungla je segala prav do morja. Človeški bivališč ni bilo, le jate ptičev so se podile po drevju.

Džungla —!

Srce je zaigralo Trzanu. Njegova velika želja se mu je izpolnila. Spet je bil doma, v pragozdu svoje mladosti, v svobodi!

Vso silo je položil v vesla, čoln je drknil po gladini ni bilo dolgo pa je zaškrtal pesek pod njim in Trzan je skočil na suho.

Radoveden se je ozrl naokoli. Kje pa je —?

Ze med veslanjem si je naredil čisto določno načrt za svoje bodoče bivanje v džungli. Usoda sama mu je izpolnila njegove želje, vrgla ga je na suho ob zapadni afriški obali, — tja, kamor si je želel.

Edini kraj v vsej džungli pa, kamor ga je vlekle, je bila koča njegovega očeta in pragozd ob njej. Tam je bil srečen, tam je hotel še enkrat srečen biti. Na misel mu je prišel sicer tudi oče Konstantin, toda, si je pravil, če že hoče biti svoboden, hoče biti popolnoma svoboden. Če mu bo dolgčas, še vedno lahko poišče dobrega misijonarja.

Treba je bilo torej predvsem poiskati kočo. In v ta namen je moral vedeti, ali je prišel na suho severno ali južno od nje.

Potegnil je čoln na pesek in se napotil proti gozdu, da se malo razgleda. Tudi žeja in glad sta se mu hudo oglašala.

Približal se je drevju. Pa kakor pribit je obstal.

Kraj se mu je zdel znan.

(Dalje prihodnjič.)